?izofreni’de Eksiklik Sendromu Çizelgesi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *?izofreni’de Eksiklik Sendromu Çizelgesi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30442

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

?izofreni'de Eksiklik Sendromu Çizelgesi (ESÇ), ?izofrenide gözlemlenen negatif belirtilerin ?iddetini ve varl???n? de?erlendirmek amac?yla uyarlanm?? psikometrik bir araçt?r. Bu çizelge, özellikle birincil ve kal?c? eksiklik sendromunun klinik s?n?fland?r?lmas?na odaklanarak, hastal???n prognozu üzerinde önemli etkileri olan temel belirti gruplar?n? ölçmeyi hedefler. Türk kültürüne uyarlamas?, 2006 y?l?nda Ç?tak ve arkada?lar? taraf?ndan gerçekle?tirilmi? olup, hem negatif belirtilerin kapsaml? ölçümünü hem de bütüncül s?n?fland?rma aç?s?ndan yüksek düzeyde güvenilirlik ve geçerlik sergilemi?tir.

Anahtar Kelimeler

?izofreni, Eksiklik Sendromu, Negatif Belirtiler, Psikometri, Uyarlama, Güvenilirlik, Geçerlik, ESÇ

Yazarlar

Ç?tak, S., Oral, E.T., Aker, A.T., ?enocak, M.

Amaç

?izofreni'de Eksiklik Sendromu Çizelgesi'nin temel amac?, ?izofreni tan?s? alm?? bireylerde eksiklik sendromunun varl???n? ve ?iddetini sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Bu ölçek, klinik ortamda ara?t?rmac?lara ve uygulay?c?lara, özellikle birincil negatif belirtileri ikincil belirtilerden ay?rt etme konusunda yard?mc? olacak yap?land?r?lm?? bir de?erlendirme sa?lamaktad?r. Ölçe?in uyarlanmas?, Türk popülasyonunda ?izofreninin bu önemli alt tipinin güvenilir ölçümünü mümkün k?lm??t?r.

Ölçek, hastalar?n duygusal tepkilerinde, sosyal etkile?imlerinde ve motivasyon düzeylerinde görülen k?s?tlamalar? nicel olarak belirleyerek, tedavi yan?t?n? ve hastal???n uzun vadeli seyrini inceleyen çal??malar için kritik bir araç sunmaktad?r. Bu sayede, eksiklik sendromu olan ve olmayan hastalar?n kar??la?t?r?lmas?na olanak tan?nmaktad?r.

Yap? (Konstrukt)

ESÇ, ?izofrenide kal?c? birincil negatif semptomlar?n olu?turdu?u "Eksiklik Sendromu" yap?s?n? ölçmektedir. Bu sendromun tan?m?, hastan?n temel i?levselli?ini ciddi ?ekilde bozan ve genellikle ilaç tedavisine dirençli olan belirtileri içerir. Ölçülen temel bile?enler, duygusal ifadenin k?s?tlanmas?, sosyal çekilme ve motivasyon eksikli?i gibi alanlar? kapsamaktad?r.

Ölçek, bu kompleks yap?y? tek bir alt boyut üzerinden de?erlendirmekte olup, k?s?tl? duygulan?m ve duygusal erimde azalma gibi çekirdek negatif belirtiler üzerine odaklanm??t?r. Bu yap?sal odak,

ARABPSYCHOLOGY.COM

sendromun bütüncül ?iddetinin ve s?n?fland?rmas?n?n belirlenmesinde yüksek düzeyde tutarl?l?k sa?lamaktad?r.

Geçerlik

ESÇ'nin Türkçe uyarlama çal??mas?nda yap?lan geçerlik analizleri, ölçe?in yüksek düzeyde geçerli oldu?unu göstermi?tir. Analizler, ESÇ'nin hem spesifik negatif belirtilerin ölçülmesinde hem de bütüncül s?n?fland?rma yapabilme kapasitesinde etkili oldu?unu ortaya koymu?tur. Elde edilen istatistiksel sonuçlar (U: 60.0, p: 0.03), ölçe?in klinik olarak anlaml? ve geçerli bir ay?r?m gücüne sahip oldu?unu desteklemektedir.

Bu bulgular, ESÇ'nin ?izofrenideki eksiklik sendromunu do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü ve bu sendromun klinik tan?m?na uygun olarak farkl? hasta gruplar?n? ay?rt edebildi?ini kan?tlamaktad?r. Geçerlik çal??malar?, ölçe?in hedefledi?i psikolojik yap?y? ba?ar?yla temsil etti?ini göstermektedir.

Güvenilirlik

Yap?lan güvenilirlik analizleri, ?izofreni'de Eksiklik Sendromu Çizelgesi'nin yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermi?tir. Ölçe?in negatif belirtiler ve bütüncül s?n?fland?rma aç?s?ndan iç güvenilirli?i oldukça yüksektir (Cronbach Alfa katsay?s?: 0.85).

Ara?t?rmac?lar aras? güvenilirlik (inter-rater reliability) aç?s?ndan da de?erlendirmeler yap?lm??t?r: Negatif belirtiler alt boyutu için orta düzeyde tutarl?l?k (kappa katsay?s?: 0.51-0.61) saptan?rken, bütüncül s?n?fland?rma ve bütüncül ?iddet de?erlendirmeleri için çok yüksek düzeyde güvenilirlik (kappa katsay?s?: 0.88-0.93) belirlenmi?tir. Bu yüksek kappa de?erleri, farkl? klinisyenlerin ayn? hastay? de?erlendirirken eksiklik sendromunun varl??? ve ?iddeti konusunda büyük ölçüde hemfikir oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

?izofreni'de Eksiklik Sendromu Çizelgesi, yap?sal olarak tek bir alt boyuta odaklanm?? olup, 12 maddeden olu?maktad?r. Bu tek faktörlü yap?, eksiklik sendromunun bütüncül bir yap?y? temsil etti?i varsay?m?n? destekler. Ölçek maddeleri, sendromun çekirdek bile?enleri olan k?s?tl? duygulan?m ve duygusal erimde azalma gibi temel negatif semptomlar? ölçmek üzere tasarlanm??t?r.

Uyarlama çal??mas?, bu 12 maddenin ?izofrenideki eksiklik sendromu yap?s?n? güçlü bir ?ekilde temsil etti?ini ve istatistiksel olarak anlaml? bir tek yap? alt?nda topland???n? göstermektedir. Bu sade yap?, klinisyenler için uygulaman?n ve yorumlaman?n kolayl???n? sa?lamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek Bilgileri

Test Türü:

Uyarlama (Adaptation)

Format:

Derecelendirme ölçe?i (Rating Scale)

Kullan?labilir Diller:

Türkçe

Popülasyon Grubu:

Klinik popülasyon (?izofreni tan?s? alm?? bireyler)

Ya? Grubu:

Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?:

?izofreni hastalar? üzerinde geçerlik ve güvenilirlik çal??mas? yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi:

5'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?lmaktad?r. Derecelendirme ?u ?ekildedir: 0 = Normal, 4 = Ciddi bozulma.

Anahtar Kelimeler

Psikopatoloji, Likert Ölçe?i, Cronbach Alfa, ?izofreni Alt Tipleri, Psikometrik Özellikler, Eksiklik Sendromu

Yazarlar

Sorumlu Yazar:

Serhat Ç?tak

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?:

Veri mevcut de?il.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kurum E-posta Adresleri:

Veri mevcut de?il.

Yaz??ma Adresi:

drserhat@hotmail.com

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Ücret:

Ticari kullan?m ve telif haklar? için orijinal yay?nc?ya ba?vurulmal?d?r.

Uyarlama Y?l?:

2006

Referanslar

Ç?tak, S., Oral, E.T., Aker, A.T. ve ?enocak, M. (2006). ?izofreni'de Eksiklik Sendromu Çizelgesi (ESÇ)'nin güvenilirlik ve geçerlik çal??mas?. *Türk Psikiyatri Dergisi*, *17*(2), 115-128.

Orijinal makale, Türk Psikiyatri Dergisi web sitesinden eri?ilebilir: turkpsikiyatri.com

Ölçe?in PDF versiyonu ?u adresten indirilebilir: sizofrenide-eksiklik-sendromu-cizelgesi-esc-toad.pdf

?izofreni'de Eksiklik Sendromu Çizelgesi Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Tek alt boyut ve 12 madde:
K?s?tl? duygulan?m
Duygusal erimde azalma

ARABPSYCHOLOGY.COM